

NGTT

Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács

Készítette: NGTT Titkársága

ÖSSZEFOGLALÓ az NGTT 2018. december 10-i plenáris üléséről

Időpont: 2018. december 10., 15.30 óra

Helyszín: EMMI, 1054 Budapest, Báthory utca 10. földszinti terem

Szalay-Bobrovniczky Vince helyettes-államtitkár tisztelettel köszöntött mindenkit. Elmondta, hogy azért tartjuk most az ülést, mert a Kormány utolsó ülését megelőzően kell megtartani az NGTT ülést a minimálbérről és garantált bérminimumról.

Kordás László, soros elnök úr tisztelettel és szeretettel köszönt minden jelenlevőt, állandó meghívottakat, az oldalakat. Megnyitja az ülést, megállapítja a határozatképességet. Ismertette a napirendi pontokat.

Napirend:

1. Konzultáció a minimálbérről és garantált bérminimumról
2. Az NGTT 2019. évi munkatervének elfogadása
3. Beszámoló az Euro Skills Budapest 2018. (Szakmák Európa-bajnoksága) programról (előadó felkérés alatt)
4. Beszámoló a szakképzési munkacsoport tevékenységéről
5. Egyebek

Felkérte Marczinkó Zoltán Istvánt, a Pénzügyminisztérium Munkaerőpiacért és vállalati kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárát, hogy ismertesse az első napirendi pontot.

1. napirendi pont

Marczinkó Zoltán üdvözölte a megjelenteket. Hosszú évek óta minden évben volt megállapodás a munkáltatói és munkavállalói oldal képviselői között. Egyfelől van egy egészséges növelési mérték, illetve igény a munkavállalói oldal részéről, és természetesen a munkáltatói oldal hatékonysági, termelékenységi tényezőkre vonatkozó javaslatától sem szabad a Kormánynak elzárkózni. Az utolsó kormányülés szerdán lesz, előzetesen annyit érdemes elmondani, hogy 2016-ban volt egy bérmegállapodás a három oldal közös

megegyezőeként, melynek alapján 2017-2018-ra egy fixált, garantált bérminimum emelés következett be. 2018-ban 8% volt a minimálbér emelésének az eredménye, a garantált bérminimum tekintetében pedig 12% volt a megállapodás. Ellentételezendő a munkáltatói terheknek a növekedését, a Kormány 2017-ben 5%-kal, 2018-ban 2,5%-kal méréskelte a szociális hozzájárulási adót, amit 2019-től további 2-2% pontos csökkentés követhet abban az esetben, ha a reálbérek növekedése a 6%-ot meg fogja haladni. Ettől nem független a 2017. január elsejétől a társasági nyereségadó mérséklésére tett javaslat, mely elfogadásra is került, jelesül inentől számítva 9% a TÁNYA kulcsa.

Az előadó hozzátette, hogy a versenyszférában tavaly 11,6%-os, idén pedig 10,9%-os bruttó bérnövekedés következett be. Majd rámutatott, hogy ha megnézzük a bérminimum és minimálbér alakulását a Visegrádi országokban, látható, hogy mind 2017., mind 2018. vonatkozásában a legnagyobb ütemű bérnövekedés Magyarországon következett be. 2010-ben a minimálbér 73.500 forint volt, ami 2017-re 138.000,- forintra növekedett, a garantált bérminimum a 2010-es évi 89.500,- forintról, 180.500,- forintra nőtt. 2010-ben a különbség mintegy 15%, 2018-ban pedig 30% volt. Végezetül említésre került, hogy négy megbeszélésen nem született megállapodás a bérminimum és minimálbér vonatkozásában, amit sajnálattal vesz tudomásul a Kormány, de nem fut el a feladat elől.

Az egyházi oldal négy alapvetést nevezett meg. Az első alapvetés, hogy „méltó a munkás a maga bérére”. Az egyházak munkavállaló-barátok. A második alapvetésként mondta, hogy az egyházak a társadalmi békében érdekeltek. Harmadik alapvetés, hogy bármilyen megállapodás fog megszületni, az egyházak az egyik legnehezebb helyzetben levő munkáltatók, mert az egyházi szervezet működési költségei kötött pályás, előre meghatározott számsorokból adódnak - részben állami támogatásból - melyek 2019-re már megvannak. Negyedik, függetlenül attól, hogy itt milyen döntés születik, azt a piac úgyis felülírja. Fontosnak tartotta elmondani, hogy nincs más lehetőség, mint az európai bérekhez felzárkózni azért, hogy a munkaerőt itt tudjuk tartani.

A gazdasági oldal szerint az elmúlt két év igazolta, hogy jogos alapja volt a két évvel ezelőtti megállapodásnak. Ma Magyarországon jelentős a munkaerőhiány. Látni kell, hogy két év alatt közel 40%-kal nőtt a kötelező garantált bérminimumnak a mértéke, ami leginkább a kis- és közepes vállalkozásokat érintette, pedig a munkavállalók nagy részét ők foglalkoztatják. Ez jelentős terhet okozott. Ezért, amikor a tárgyalások elkezdődtek, már első pillanatban túlzónak érezték azt a mértéket, amit a szakszervezeti oldal megfogalmazott. Abban bíztak, hogy úgy fognak tudni megállapodni, hogy - bár szorosán és szó szerint értelmezve a 6 éves bérmegállapodásnak a szociális hozzájárulási adó mértékének csökkentésére vonatkozó szabályait - 2019-ben nem január 1-jétől csökkenne 2% ponttal ennek az adónak a mértéke, hanem csak július 1-jétől. Ők többször kérték a Kormányt, hogy a három oldal együtt módosítsa ezt az egy pontot. Ez lehetővé tette volna azt, hogy már január 1-től csökkenjen 2% ponttal a szocho-nak a mértéke. Ha ez bekövetkezett volna, akkor alapvetően más helyzetből tudott volna a munkaadói oldal is javaslatokat tenni (egészen pontosan, hogy a javaslataikhoz képest 2-2%-kal magasabb mértékben tudtak volna) és ez már nem is lett volna messze attól, amit a szakszervezetek megfogalmaztak. Így lett volna igazán háromoldalú a

2019-re vonatkozó megállapodás, hiszen a Kormány ebből a szempontból kimarad, hiszen január 1-jétől a szocho mértéke nem csökken, hanem csak júliustól.

Egyre kevesebb munkavállaló van Magyarországon, körülbelül 400.000 főt érint mind a két bérkategória, ez maximum 900.000 ember. Azt is látni kell, hogy ez nem az egész nemzetgazdaságot érintő kérdéskör. Van néhány olyan ágazat, amelyeket súlyosan érint, ahol nagy a létszám. Mindig is azon az állásponton voltak, hogy csak és kizárólag a teljesítménnyel lefedett bérek azok, amelyeket a munkáltatói oldal képes megfizetni.

Egy lehetőség kimaradt itt, ha megállapodást tudtak volna kötni, akkor még egy harmadik elem is bekerülhetett volna, nevezetesen egy bérajánlás, ami orientációs jelleggel bírhatott volna mindazon vállalkozások számára, akiknek dolgozóik körét nem annyira jelentős számban érinti ennek a két kötelező bérelemnek a nagyságrendje, de ott is lehetett volna helyi bértárgyalásokra egy megalapozó, orientációs jellegű számot elfogadni. Ez most így nem fog megállapodással létrejönni.

A munkavállalói oldal elmondása szerint a munkavállalói oldal egyhangúan arra jutott, hogy a 13%-os minimálbér emelés, ami 153.000 forint bruttót jelentene, és a 15%-os garantált bérminimum emelés, ami 7800 forintot jelentene, az a minimálisan elfogadható emelés és összeg, ami enyhítene a rendkívül súlyos munkavállalói gondokon. Ez egyrészt emberi, munkavállalói probléma, mert nem biztosítja a tisztas megélhetés lehetőségeit az ennél alacsonyabb összeg, másrészt a munkaerőpiac problémája is, mert tudjuk, hogy súlyos munkaerőhiány van, és ez lenne az az emelés, ami minimális mértékben megadná az esélyét, hogy a munkaerőhiány ne súlyosbodjon tovább. Sokszor beszélünk az európai bérfelzárkózásról, ebben az esetben erről még szó sincs, itt csak a visegrádi országokhoz való felzárkózásról van szó. Hozzátette még, hogy a közszolgálatban nagyon súlyos további problémákat is okoz, és a kedvezőtlen helyzetet is továbbrontja, mert a 18 éves pályakezdő középfokú végzettségű ugyanannyit kap, mint a 30 éve pályán lévő, több diplomás szakember. Ugyanazt a garantált bérminimumot kapja, teljes mértékben igazságtalan egyenlőtlenséget okoz. Üdvözlém, ha az NGTT előbb-utóbb a közszolgálat bérezését is külön napirendre tűzné, mert nagyon lényeges társadalmi gondokat okoz most már a rendkívül súlyos szakember hiány, és a megbecsültség hiánya.

A civil oldal elmondta, hogy a civil oldal az egyházihoz hasonlóan az egyik legnagyobb munkáltató ma Magyarországon. Most 2018-ban arról van szó, hogy a munkáltatók keresnek maguknak munkavállalókat, és beindult az a fajta klasszikus, mindig is várt piacgazdasági modell, amikor piaci alapon gyakorlatilag a munkavállaló tudja meghatározni, hogy hova megy el dolgozni, és nyilván itt egyéb szempontokat is mérlegel, de a legfontosabb szempont mindig is a munka bére lesz. Azt gondolják – egyetértve az előttük szólókkal – hogy ez most már egy piaci folyamat, olyan nagy jelentősége a garantált bérminimumnak és minimálbérnek nincsen, mint ami korábban volt, és egy nagyon fontos lépést volt, hogy 2016-ban a létminimum szintjét meghaladta a mindenkor minimálbér összege. Megnézték a kereskedelmet, és megnézték azt, hogy bizonyos régiókban vannak nagy áruházláncok, ahol a legalacsonyabban képzett munkaerőt 192.000 forintért foglalkoztatják. A civil oldal szerint az lenne a jó, ha abban támogatnák a partnereket, hogy - van még két nap - állapodjanak meg. Mindig sikerült eddig, most is nagyon közel vannak egymáshoz, elvi probléma nincs. A kettő

között lenne elegáns megállapodni: az egyiknél egy 9,2%-os emelés lenne, melynél 200.000,- forint lenne a garantált bérminimum, a másikon pedig 150.000,- forint lenne a minimálbér összege, ami 9,4%-os emelkedést jelent. Ez a két nap még rendelkezésre áll, próbáljanak meg megállapodni egymással, ha nem sikerül, akkor pedig a Kormány remélhetőleg jó döntést fog hozni.

A tudomány oldal beszámolt, hogy a minimálbér jövőbeni optimális mértékének meghatározásakor több szempontot kell figyelembe venni és mérlegelni. Első szempont, hogy hogyan viszonyul egymáshoz a termelékenység és a bérek szintje, dinamikája. A termelékenységet meghaladó bérszint rendszerint a gazdaság makro egyensúlyának a megbillenésével jár, ami veszélyezteti egyrészt az elmúlt évek fejlődésének eredményeit, valamint a fenntartható fejlődés megvalósulását a magyar nemzetgazdaságban és társadalomban. Másrészt nagyon fontos szociális szempontokat is figyelembe kell venni. Elvárható, hogy a minimálbér elérje a mindenkori létminimumot, ezzel támogassa a bérből és fizetésből élők megélhetését. A nettó minimálbér 2018. harmadik negyedévében elérte a szociális szempontból fontos létminimumot. Összességében azt lehet mondani, hogy a jelenlegi bérszint mára összhangba került a gazdaság helyzetével, azaz a termelékenység alakulásával. Előretételezve, véleményük szerint a reál munkaköltség növekedési ütemének a termelékenység emelkedésével összhangban kell alakulnia. A bérek termelékenységet meghaladó emelkedése rontja a külkereskedelmi mérleget, a fizetési mérleget, amelyeknek a többlete a jelenlegi rendkívül turbulens világgazdasági és pénzügyi környezetben rendkívül fontos stabilizáló tényező. Összességében elmondható, hogy a termelékenység növekedése a kulcs a bér és a társadalmi felzárkózás eléréséhez, tisztán közgazdasági, nem politikai érdek mérlegelés alapján szerintük egy maximum 6-8%-os minimális garantált bérminimum emelésére van tér ma a magyar gazdaságban.

A munkavállalói oldal részéről Dr. Cser Ágnes hozzászólásában elmondta, hogy úgy vélik, és meggyőződésük, hogy elfogadhatatlan, hogy az állam a versenyszférával való konzultációja során ne tárgyaljon a közszférának adandó bérfejlesztésekről, a diplomás garantált bérminimum megállapítása iránti igényükről. Kéri, hogy a Kormány, mint a legnagyobb munkaadó ne külön tárgyaljon a közszféra béreiről, mert azért vannak ezek az elfogadhatatlan elégedetlenségek és megmagyarázhatatlan helyben járások. Az egészséges fejlődéssel együtt jár az egészséges bérezés és a társadalmi igazságosság megteremtése, és a munkahely teremtések támogatásánál a megfelelő bérezések biztosítására indítványozza, hogy az NGTT dolgozzon ki javaslatot a Kormány számára, hogy ne csak a multinacionális cégek kapjanak nagy összegű munkahely-teremtési vissza nem térítendő forrásokat, hanem a közszféra teljes foglalkoztatottságára vonatkozó bértábláit is nézzék át. Kéri, hogy ezt a jövő év elején mindenképpen tárgyalják meg.

Közölte, hogy a 2008-as gazdasági válságot követően csak és kizárólag egy nemzeti kölcsönrel tudott a magyar gazdaság egyenesben maradni. Ez alatt azt érti, hogy a munkavállalók béreinek a csökkenésével vagy helybenhagyásával lehetett ezt az elképesztő fejlődést megugrani külső hitel nélkül. Az NGTT tárgyaljon a nemzeti hitelről, és nézzék meg azt, hogy mennyi veszteség érte a magyar munkavállalókat az alatt az elmúlt 10 év alatt, amíg

a gazdaság egyenesbe jött, és jöjjön létre egy olyan megállapodás, ahol elismerjük azt, hogy mi hiteleztük azt, hogy ez a gazdaság saját lábra állt, és nézzék meg, hogy ezt a nemzeti kölcsönt kamatmentesen hogyan fizetjük vissza a munkavállalóknak.

A tudomány oldal részéről Dr. Palócz Éva kérdést tett fel, hogy ki hitelezett? A válság alatt mind a munkaadók, mind a munkavállalók nagyon súlyos terheket kaptak, tehát nemcsak a munkavállalók, hanem a cégek profitja is óriási mértékben csökkent. Báger Gusztáv álláspontját szeretné erősíteni a magyar gazdaság termelékenységének szintje kapcsán elhangzottak vonatkozásában. Ebben az értelemben mindegy, hogy 10 évvel ezelőtt mi volt, pillanatnyilag ez van. Gondoljunk bele, hogy két év alatt a 40%-os minimálbéremelést mekkora termelékenység javulás kísérte? Nulla. Egyre többet facsarnak ki a cégekből, eddig még bírták. Volt, aki bírta, volt, aki nem, ennek a folyamatnak valahol kicsit vissza kell fogni az ütemét.

Földiák András hozzászólásához azt fűzte hozzá, hogy rendkívül torz a magyar bérgörbe, rengeteg a minimálbéres, középen alig-alig van valaki, aztán következnek a vezetők. Minél inkább emeljük az alsó szélét, annál nagyobb arányú lesz a minimálbéresek aránya, nincs kellőképpen differenciálás. Ez a bérgörbe torzulása plusz olyan tényező, ami nehezzé teszi a munkaadók helyzetét, nem tudja igazából elismerni azt a plusz teljesítményt, amelyet egy munkavállaló ad, hiszen minden béremelési lehetőséget, ha egyáltalán van, elvisz a minimálbér emelése. Szeretne egy nagyon tisztas kimutatást a minimálbérben való érintettségéről – ágazatonként, tulajdon, talán még régió szerinti felbontásban is – kérni. Egy hatástanulmányt kellene készíteni.

Az egyházi oldal részéről Szücs Attila megjegyezte, hogy szerinte nem lesz konszenzus a mai ülésünkön sem, sokadik a sorban, ahol nem lesz, és a Kormány fogja a szerdai ülésen eldönteni a minimálbért és a garantált bérminimumot. De abban bizonyára mindenki egyetért, hogy a Kormány ezen döntése alkalmából fontolja meg az NGTT ajánlásaként, hogy a 2%-os szocho csökkentését 2019. január 1-jétől valósítsa meg, mivel a tervezettnél jóval nagyobb a béркиáramlás.

Marczinkó Zoltán, helyettes államtitkár visszakapva a szót, kiemelte, hogy ma alapvetően más a helyzet a munkaerő piacon, mint mondjuk 3-5-7 évvel ezelőtt. 5-6 évvel ezelőtt, ha egy cég kirakott egy táblát: „hegesztőt keresek”, erre 30-an jelentkeztek, hogy dolgozhatnak. Ma, ha kitesznek egy ilyen táblát, jó esetben jelentkezik egy targoncás, aki vállalja az átképzésnek a procedúráját. Tehát alapvetően a munkavállalók előnyére változott a helyzet, és a munkaadóknak arra a fajta versenyhelyzetre kell felkészülni a munkaerőpiacon is, ami általában jellemzi az ő tevékenységüket egy normál gazdasági környezetben (szolgáltatás, termékek, szállítási határidők stb.). Ezt mind le lehet fordítani egy munkáltató és munkavállaló egymás közötti megállapodására, amit úgy hívnak, hogy munkaszerződés. A mai napon a versenyszférában kötelezőn alkalmazott minimálbér és garantált bérminimum ügyét tárgyaljuk. Természetesen ennek a bérnek van hatása a közszférában dolgozók bérére. A versenyszférában az átlag bruttó bér összege 335.000 forint, a közszférában ugyanez a bér 340.000 forint felett van. Elhangzott, hogy fontolja meg a Kormány a 2%-os szocho

csökkentését, azonban jelenleg a kormányzatban erre nincsen fogadókészség, tehát tartja magát a bérmegállapodásban foglaltakhoz.

2. napirendi pont

A 2. napirendi pontban az NGTT elfogadta 2019. évi munkatervét.

3. napirendi pont

A 3. napirendi pontban, Kordás László elnök úr felkérte az előterjesztőt, hogy szíveskedjen megtartani beszámolóját az Euro Skills Budapest 2018. rendezvényről.

Köpeczi-Bócz Attila osztályvezető (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara), Parragh elnök úr távollétében tartotta meg az előadást az Euro Skills Budapest 2018-as versennyel kapcsolatosan. Ez a soron következő 6. verseny volt, és először került megrendezésre középkelet európai országban, ami jelentős elismerés volt mind Magyarország, mind a Magyar Kereskedelmi és Ipari Kamara számára, hiszen a Kamara szervezte és bonyolította le a versenyt, igen sikeresen és eredményesen, nagyon jó szerepléssel és magyar eredményekkel. 28 ország 525 versenyzője utazott Budapestre, hogy fiatal szakemberein keresztül megmutassa azt, hogy az adott szakképesítésben, ágazatokban, versenyszámokban az ország szakképzése milyen felkészült szakembereket tud a munkaerőpiac rendelkezésére bocsátani. 37 versenyszámban indultak a versenyzők, 470 szakértő vett részt a verseny során. A verseny megrendezésére a HungExpon került sor, 700 önkéntes segítette a munkát. Két kísérő rendezvénye is volt a versenynek, egyrészt egy kiállítás az EuroSkills elmúlt 10 évéről, valamint egy szakmai konferencia. A magyar versenyzők részéről igen eredményesnek mondható volt a verseny: 3 arany, 3 ezüst és 3 bronz érmet szereztek a magyar résztvevők. Emellett 8 további szakma, illetve versenyszám volt, amiben kiválósági érdemérmeket kaptak versenyzőink. A 28 ország versenyében Magyarország - az igen előkelőnek számító - 4. helyen végzett. A közlekedésben a BKK, a Fővárosi Önkormányzat és a Rendőrség is jelentős segítséget nyújtott. A rendezvényen több mint 5000 különböző eszköztípust használtak a versenyzők (összesen 186.000 db. eszköz), melynek 70%-a szponzoráció keretében került biztosításra. A rendezvényt Orbán Viktor miniszterelnök úr nyitotta meg, a záró ceremónián pedig Áder János köztársasági elnök úr is beszédet mondott.

4. napirendi pont

Kordás László megköszönte a beszámolót és felkérte Neubauer Katalint, a Magyar Nemzeti Kereskedelmi Szövetség főtítkárát, hogy tartsa meg előadását – a 4. napirendi pont keretében – a szakképzési munkacsoport tevékenységével kapcsolatban.

Neubauer Katalin az NGTT szakképzési munkacsoportjának tagja, kiemelte, hogy a munkacsoport segíteni kívánja a szakképzés fejlődését és jövőbe mutató változását. A feladatuk tehát ennek a koncepció javaslatnak az összeállítása volt.

Az egész NGTT tagságot bevonták a kérdőíves felmérésbe, plusz a szakterületükről 20 olyan szakembert, akik szintén megkapták az ennek kapcsán készített kérdőívet, és további javaslatokat is kértek, majd mindezt kiértékeltek, és minden pontban közös álláspontot alakítottak ki. Témakörök: az állam szerepe, NSZFH, MKIK és más kamarák, fenntartók, szakképzési centrumok, szakképző intézmények, gyakorlati képzés, iskolai tanműhelyek hiánya, munkaerő-piaci helyzet, pályaelhagyás. A szakképzés sikere nemzetgazdasági összérdek, ezért állami szinten kell a résztvevők tudását összpontosítani. Ma egy naprakész és közhiteles e-tanulmányi rendszer is fontos lenne. A Nemzeti Szakképzési Hivatalt szakképzés tekintetében egy pedagógiai intézetté kellene alakítani, mert ott olyan tudást lehet felhalmozni, amely maximálisan az állami, a társadalmi érdekeket képes szem előtt tartani. Az Ágazati Készség Tanácsok munkája és irányítása jelenleg a Kamara kezében van, ebben a kutatások is inkább egy állami szerepvállalást tennének követendővé. A Kamara minden tekintetben a duális képzés mozgatórugója, koordinálója, amit jó iránynak tartanak, a termelő szféra és más ágazatok összekapcsolása náluk működhet a legjobban. Viszont le kell szögezni, hogy a kamarai tagság a gazdálkodóknak az érdeke, és nem feltétlenül egyezik a társadalom érdekével. A gazdálkodóknak rövid távú gazdasági profitorientációs érdekei vannak, míg a társadalom érdeke, hogy az egyén, az individuum eljusson az önmegvalósítás szintjére, az élethosszig tartó tanulás szintjére. Fontosnak tartják, hogy a Kamara egy olyan háromoldalú információ áramlásnak a gazdája legyen, amelybe a tanuló, és a gyakorlati képzőhely mellett az iskolát is be kell vonni.

A Kamaránál a legfontosabb, hogy a rendelkezésére álló információk alapján a szakmai készségeket sikerüljön a lehető legjobban becsatornázni. A kutatásban részt vett válaszadók nagy része úgy gondolta, hogy oktatási minisztériumban, kamarai államtitkárságon keresztül kellene tudni ezeket a lépéseket megfelelő módon megvalósítani. A Kamarának maximálisan az a feladata, hogy működhessen egy objektív és tiszta vizsgáztatási rendszer, és feleljen a szakképzés kimeneteléért. Az, hogy a gazdálkodóknak az elvárásai megjelenjenek a szakképzésben, a bizonyítványban magában, azt a Kamara joggal követelheti meg a rendszerben résztvevő felelősöktől.

A fenntartókról és a szakképzési centrumokról gazdasági régiókban gondolkodnak a válaszadók. Hiányzik, hogy a szakképzési centrumok jelenleg nem önálló fenntartók, ezért korlátozottak a lehetőségeik, és nem tudnak elég hatékonyan működni. A szakképzési centrumoknak egy olyan döntési felelőségi jogkörrel kell rendelkezni, amelyben legjobban tudják szolgálni a kimenetek tekintetében a gazdálkodók érdekeit is. A kutatási eredmény alapján fontos, hogy mennyiségi motiváció helyett minőségi motiváció legyen a rendszerben illetve, hogy intézményértékelési rendszerek kerüljenek bevezetésre. Nagyon fontos, hogy ehhez a munkához az intézmények kellő erőforrással rendelkezzenek, és a gyakorlati oktatáshoz szükséges eszközeik folyamatosan fejlesztésre kerülhessenek. Úgy gondolják a felmérésben résztvevők, hogy az oktatási intézmények nélkül nem lehet kellően eredményes maga a szakképzési rendszer. Kellenek olyan intézmények, amelyekben a legjobb pedagógusok a legjobb eszközökkel segíthetik a szakképzés fejlődését. Megfogalmazódott, hogy jó duális képzés nem létezik iskolai gyakorlati oktatás nélkül, a tanműhely-alapozó

képzést mindenféleképpen iskolai keretek közé kell visszavinni. A gazdálkodóknál nem tudják a teljes szakmatükört oktatni általában, tehát a képzett ne szenvedjen kárt a tekintetben, hogy éppen melyik gazdálkodóhoz kerül gyakorlati képzőhelyre. Az ÁKT-knak egy nagyon fontos felelőssége az is, hogy a gyakorlati képzőhelyeket ágazati szinten minősítsék.

Úgy gondolják, hogy a szakképzési törvény célmeghatározása kiváló, viszont sokkal komolyabban kéne együttműködni az érintetteknek. 2011. decembere óta a szakképzési törvény 26 alkalommal, a köznevelési törvény 51 alkalommal, a működést meghatározó kormányrendelet 33 alkalommal, az EMMI rendelet pedig 24 alkalommal módosult, ugyanakkor a szakmaszerkezeti döntések 2015. óta nem érnek ki időben, ami nagyon megnehezíti a kollégák mindennapjait

Duális képzésről röviden: a 9. évfolyamnak a magyar iskolarendszerben egy vízváltó szerepe van és sokan nem tudják, hogy az az irány, amit ők választanak, vagy választani kényszerülnek, az nekik megfelelő lesz-e egyáltalán. Nagyon sok útkereső van, ami a lemorzsolódásnak nagy problémája vagy oka lehet. Ezért felmerült, hogy a szakképző iskolákban 0. évfolyamon kellene tudni azokat a készségeket fejleszteni, amelyek segítenék az említett diákok pályaeorientációját, a big five készségeknek a fejlesztése nélkülözhetetlen lenne. Az ágazatspecifikus gondolkodás mindig előjött munkájuk során, illetve, hogy ténylegesen egy triális modellen kellene gondolkodni. Vannak olyan szakképesítések, amelyek nem értelmezhetők duálisan (művészeti, szociális, kézműves foglalkozások).

Előadó az Országos képzési jegyzék–Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere (OKJ-FEOR) kapcsán röviden annyit mondott, hogy ezt minél gyorsabban összhangba kellene hozni, mert jelenleg nagyjából 2000 modul van a szakképzési rendszerben, intézményi szinten történik a vizsgáztatás, aminek nincsen országos központi feltételrendszere, ugyanakkor olyan tömegű információ keletkezett, ami mostanra kezelhetetlenné vált. A kutatás során érkeztek jelzések a szakértői névjegyzék és a vizsgabizottsági tagok névjegyzékének frissítésére, és új kompetencia meghatározására.

A szakképzési rendszerbe általában a nehéz, rendezetlen anyagi, családi körülmények között élő fiatalok kerülnek, akik nehezen motiválhatók, sok problémával küzdenek, ezért fontos szerepet kapna a módszertanok bevezetése, előtérbe helyezése, valamint speciális kollégiumok létesítése. Megfontolandó az is, hogy amennyiben a közmunkabér szintje magasabb, mint az ösztöndíj, akkor amint ennek igénybevétele már lehetséges, inkább ezt fogják választani, és nem a tanulást.

A pályaeorientáció szerintük Magyarországon nagyon komoly – rendszerszintű – fejlesztésre szorul, beláthatóan a lemorzsolódás jelentős része a pályaeorientáció hiányának tudható be. Pályaealkalmassági vizsgálatok sincsenek már, mert annyira kevesen vannak a rendszerben. Úgy gondolják, hogy a pedagógiai szakszolgálat visszaállítása nagyon fontos lenne, mert elengedhetetlen szakmai segítséget nyújthatna ahhoz, hogy fiataljaink megtalálják a helyüket a társadalomban.

Egy objektív mérési érték a tanárok tekintetében is nélkülözhetetlen. Mindez hozzásegítené a tanárokat, hogy aktívabban vegyenek részt az infokommunikációs eszközök használatában, az y, z és alfa generációhoz próbáljanak meg közelebb kerülni tananyagaikkal. A kutatásokból nagyon sokan jelezték, hogy rohammunkában készülnek a kerettantervek, amiből nagyon sok hiányosság adódik; fontos lenne ezt is összefüggéseiben vizsgálva átértékelni.

A modul átfedések- és szabadság kikerült a pedagógusok, és az intézmények kezéből. Ezt jó lenne visszaállítani – legalább 10%-os mértékben – mert tehetséggondozásra, felzárkóztatásra, versenyekre való felkészítésre adhatna lehetőséget. Elavultak a tananyagtartalmak, ugyanakkor nagyon sok digitális tananyag-fejlesztés van a rendszerben. Úgy gondolják, hogy ezt mindenképpen állami szinten kéne kontrollálni, ennek érdekében pedig fontos lenne az NSZFH megerősítése.

Kevés új tankönyv jelenik meg egyelőre. Úgy vélik, hogy a tankönyvek ingyenessé tétele állami iskolarendszerű szakképzésben nélkülözhetetlen lenne. Ma nem várjuk el egy átlagosan rászoruló családtól, hogy vegye meg a tankönyveket a gyerekének, ezeket a kiadásokat jó lenne, ha a költségvetés fel tudná vállalni. Maga a tankönyv 5%-os kedvezményes áfás, de a digitális, internetes tananyag 27%-os áfával terhelt, úgy vélik ez egy félreértés, és szeretnék, ha ennek a módosítása is rövid időn belül megtörténne.

Mindenki tudja, hogy oktatás heterogén rendszerben történik, nagyon sok eltérő gyakorlati képzőhely van, és a színvonal sem egységes. Jelenleg nagyon elsorvasztottak az oktatási intézményeknek a tanműhelyei, melyeket mindenféleképpen meg kell újítani és meg kell változtatni. Rendszerszintű problémának tartják, hogy az elméleti és gyakorlati órák hossza nem egyező, szeretnék, hogy egységesen 45 perc legyen.

A közismereti tantárgyak drasztikusan csökkentek az elmúlt időben, az ennek nyomán fellépő hiányt öszvértárgyakkal próbálják pótolni. Szeretnék, ha az esélyegyenlőség jegyében - amit az Alaptörvény is kimond az oktatás tekintetében - olyan szakképzési tartalmat kaphatnának a fiatalok, amely ténylegesen az életüket segítené.

Nagyon hiányzik a rendszerből a szak- és felnőttképzési szaklap. Sok problémával küszködnek a kollegák napi szinten, a jó gyakorlatokat nem tudják egymás között megosztani. Kérésként hangzott el, hogy ez a szaklap az NSZFH gondozásában ismét elindulhasson.

Megfogalmazódott, hogy a szakmai és vizsgakövetelményeket, valamint az OKJ-t az EuroSkills-el párhuzamosan kellene megalkotni. A lifelong learning társadalmi szintű elterjedéséhez vezető oktató, pedagógiai munkát szeretnék, hogy megkapják a fiatalok. Végül kiemelte annak fontosságát, hogy az iskolarendszerű szakképzés középpontjába a diákokat kell állítani, mert ő a társadalom jövője.

A Gazdasági oldal részéről az hangzott el, hogy nem volt teljesen világos számukra a kamarai tagság érdeke, versus társadalom érdeke felvetés, mert szerintük a társadalom érdeke ugyanaz, mint a gazdálkodók, a kamara és a vállalatok érdeke. Az oldal hozzátette, hogy érdekes volt

ezt áttanulmányozni, és nem lehet értékelni ennyi idő alatt. Mindenkinek, aki dolgozott rajta, köszönet jár érte. Ez egy örökké napirenden lévő dolog lesz. A duális képzés és a tanműhelyek ügye érdekes felvetés, hiszen nemrég született döntés arról, hogy mégsem ez a követendő irány.

A munkavállalói oldal hozzátette, hogy a megfelelően magas szintű szakképzés alapja a színvonalas alapképzés, közoktatás. A kettő csak együtt képzelhető el, és fontos ezek összhangja. Következő félévben napirendre kerül ennek a bizottságnak a másik anyaga, és utána össze kell hangolni a kettőt. Még a felsőoktatás témájának átgondolását is sorra vehetnék, mert az is egy speciális szakképzés. Nagyon világosan kiderült az anyagból az eszközök és a célok közötti különbség.

Dr. Cser Ágnes (munkavállalói oldal) megköszönte a készség, képesség, tehetség, alkalmasság felmérése kapcsán megfogalmazott igényt. A rendszerváltoztatás egyik legnagyobb bűneként említette, hogy a szocializmus időszakában megőrzött, és kiválóan működő alkalmassági intézményeket teljesen felszámolta. A MÁV képességvizsgáló intézete nemcsak Európában, hanem az egész világon mintája volt annak, hogyan kell a pályaalkalmassággal foglalkozni. Nemcsak a szakképzés ügyét, de a Nemzeti Alaptantervet is szükségesnek tartja megvizsgálni. A jogszabály módosítási dömping kapcsán a jogbiztonság, valamint a rendszerszemlélet hiányát vetette fel. Véleménye szerint a hosszú távú tervezés és annak végrehajtása vonatkozásában, ami egy valós társadalmi igény, önvizsgálatot kell tartani. Javasolta ennek kapcsán - önálló minisztérium és háttérintézmények felállítása - egy konzultációt a Miniszterelnök úrral, kérte, hogy az NGTT indítványozza ezt - hiszen tanácsadó testület -, mert több más államtitkárság is azt az álláspontot képviseli, hogy szakterületének önálló intézményre van szüksége.

Dr. Szabó Csaba hozzászólásában elmondta, hogy az új Kormány felállításával az Innovációs és Technológiai Minisztériumba került át a szakképzés ügye, szerintük ez jó irány, mert komplex és több kompetenciát igénylő területről van szó. Megemlítette, hogy jelen ülésre eljött Pölöskei Gáborné helyettes államtitkár asszony, aki a szakképzés területén már igen komoly munkát végzett, aminek okán az NGTT anyagát is számos helyen korrigálni kellene. Létrejött a Szakképzési Innovációs Tanács a minisztériumon belül, jelenleg is munkacsoportok dolgoznak azért, hogy úgy az NGTT, mint a szakértők javaslatai beépüljenek egy új szakképzési koncepcióba. Időközben felálltak az ágazati készségtanácsok is, erről is számot kell adni, hiszen ebben a Kamara központi irányításával készülnek a munkakör elemzések, és egy új OKJ előkészítése is folyik, valamint van egy olyan terv, ami a háromszintű szakképzési rendszer felépítése felé vette az irányt. Felsőzsaló szerint az irány jó, a kommunikáció nagyon intenzív, és sokrétű a minisztériummal. Kiemelte, hogy a szakképzési centrumok is tettek egy nagy lépést, kancellárok kinevezésére kerül sor, amiben a fenntartói és szervezői szerep nagyban meg fog erősödni. Egy további fontos program is elindult: a piaristák és a szaléziak két mintaprogramot indítottak, egy nulladik évfolyamos programot, illetve egy termelőiskolai modellt, aminek éppen a múlt hét péntekén volt a bemutatója Kazincbarcikán. Mindez nagyon biztató folyamat.

A Tudomány oldal gratulált az informatív, hasznos anyaghoz. Fontos kérdésként vetődött fel részükről a korai iskolaelhagyók problémája a szakképzéssel összefüggésben, mert ez a réteg majdnem biztosan megy a munkanélküliség világa felé. Ennek mértékét csökkenteni kell. Magyarországon ez 12%-os arány, az EU-ban 10,6%-os, Lengyelországban 6%-os az arány, és Csehországban, Szlovákiában is körülbelül ilyen alacsony ez a szám. Ezért üdvözli az oldal egy szakképzés-specifikus, korai elhagyási modul javaslatát az anyagnak, ami rendkívül fontos.

Neubauer Katalin reagált az elhangzottakra. A Kamara kontra társadalom érdekei felvetés kapcsán elmondta, hogy a gazdálkodóknak a rövidtávú profit érdekei az irányadóak, a minisztériumnak, az NSZFH-nak, a társadalomnak pedig az, hogy az egyén fejlődni és élethosszig tanulni tudjon. Tehát az egyik egy hosszú távú érdek, a másik pedig egy rövidtávú, profitorientációs érdek.

Az iskolai tanműhelyekkel kapcsolatosan a kutatási anyagban egyértelműen megjelenik, hogy a szakmai alapot az intézményekben kéne tudni elvégezni. Tehát a gyerekek ne úgy menjenek ki a gazdálkodóhoz, hogy mondjuk csavarhúzó, vagy fűrész volt előtte a kezében. Ha a német duális rendszert vesszük alapul, akkor nagyon jól látszik, hogy az alapozás az iskolában történik. Ezeket nemhogy felszámolják, hanem csúcstechnológiával szerelik fel. Az iskolai tanműhelyeknek a technológiája a legmagasabb és a teljes szakmatükört képes lefedni, pont azért, mert nem minden gazdálkodó rendelkezik egyforma adottságokkal, aki résztvevője a gyakorlati képzésnek, a kimenetnek pedig egységesnek kell lenni. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha ezt az iskolákban is tudjuk segíteni.

Azt kérték a munkacsoport nevében, hogy amennyiben az anyag támogatható, akkor azt hadd juttathassák el az NGTT nevében a szaktárcához.

Elnök úr megköszönte mindenkinek az ebben a félévben nyújtott munkáját, jó egészséget kívánt, és kérte, támogassák a jövőbeli elnöki munkáját. Megköszönte a részvételt.